

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Fél évre . . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Pünkösöd.

Tüzes nyelvek jelképezték a Szentlélek ajándékát, a mely zugó szélvész kíséretében kiáradott arra a kis csoportra, a mely Jézus hiveiből egybegyűlve, új világalakulás csiráját rejté magában, csak épen erre a pünkösdi tüzre várt még, hogy fejlődésnek induljon és rövid idő alatt tulhasson egy népnek szük körén s elinduljon lelkeket áthatni, világhódító impériumokat meghódolásra bírni a lelki nagyság előtt s végre bejárni és megszelídíteni az egész föld minden népeit s egy testvériség kötelékében egyesíteni az egy Atyának minden gyermekét.

A nagy mű majdnem kétezer évvel ezelőtt kiment a világ szinpadára s azóta ott birkózik hideg, közönyös és ellenséges áramlatok hullámaival, sokszor maga is elhalványulva és elrejtőzve, de meg nem fogyatkozva, mindig ujlásra készen, mindig tüde frissességgel föllobogva a látszólag elhamvadó zsarátnok alul. Táplálja mindig az az égi tűz, a mely a legnagyobb lélektől származott s a mely azóta ott ég a lelkekben és nem alszik ki soha. Ez az égi tűz tisztítja meg sokszor a csillogó, de korhadt oszlopoktól, ez égeti ki belőle a penészt és a fekélyt, a mely a küzdelem, a szent munka hevében idegen szellemből tagjaira átplántálódik.

Az égi tűz a lélek ajándékát jelenti s az a lélek tüze kikeresi magának az eljegyzésre való lelkeket, a kiket tüzzel keresztel, tüzzel avat föl; ezekből árad a meggyőződés szent heve, a melynek nem tud ellenállani a világ, a mely előtt tisztelettel elnémul az ellenséges erő, mert érzi, hogy a lélek belső tüze, a meggyőződés a legnagyobb hatalom a földön.

Sokszor megtörtént, hogy a hivatalos hatalom, a joghatóság csak külsőleg volt hirdetője a nagy műnek, belső szelleme a világ hiúságain és a pogányság fényűzésén csüngött. Mindegy, a nagy mű nem pusztult el, nem vezették tévuttra

azok a vezetők, a kiknek lelke távol volt a Lélek tüzétől. Mások lelkében gyult ki az égi tűz, a mely nem néz rangot, hivatalos állást, nem néz fényes palotát vagy nádkunyhót, hanem kikeresi a neki eljegyzett lelkeket és apostolaivá avatja azokat akár a császári trón biborvankosain, akár a nyomorult eszkimó földbevált hó és jégkunyhóiban.

A lélek ott működik, a hol neki tesszik. De pihenést nem ismer soha, mert nem fárad el soha.

Sokszor látjuk, hogy a leggyöngébb, legtörékenyebb testekben lakik a legerősebb lélek. Ezek hirdetik legbuzgóbban, fáradtságot nem ismerve a szent művet, a melyben a lelkek tökéletességre, Istenhez emelkedhetnek és megbékülhetnek az emberi élet sötét és örvényes oldalával: a szenvedéssel, nyomorral, halállal is, mert szent megnyugvással tudják fogadni a megváltozhatatlant és új életet sejtenek a bezáruló ajtók mögött.

Igy látjuk megállani a tizenkettedik század szociális forradalmát egy gyermeklelkű, kedves szimpatikus ember: egy egyszerű barát és társai előtt, a ki azt hirdeti a világnak: szegények, nyomorultak vagytok, elnyomatásban éltek a földön! Nem baj, nyugodjatok bele, vessétek el még azt is, a mitek van, jőjjetek szent testvériségben hirdetni azt, a ki keresztben szenvedett mindnyájunkért! Jőjjetek, legyünk testvérek, egy a mi Atyánk, ne lázongjunk gazdagabb testvéreink ellen, hanem szerezzünk magunknak lelki kincseket, a melyeket a rozsdá és moly meg nem emészt, a melyeket a tolvaj nem tud kiásni és ellopní! S ez a látszólag paradox tanítás ezernyi és milliónyi hívőre talál, megáll a meginduló forradalom kereke s a hűbéri elnyomatás hanyatló korában bámulva hódol mindenki a szent szegénység bajnokainak, a kikben a Szentlélek tüze lángol.

Próbáld meg Asszisi sz. Ferencz és társai művét utánozni a Szentlélek tüze

és lelkesedése nélkül: kapsz egy ostoba filozófiát, a melyet kinevetnek s nem fogod vele szuggerálni a forrongó tömegeket! Ott a maga idejében és a maga helyén pedig óriási mű volt, mely a századokig hatott a világra.

Ilyen új meg új hajtásai vannak időről-időre ennek a nagy műnek, a melynek örök, legyőzhetetlen ereje a lélekből van. És ha nem tud másként helyes irányba terelődni a megromlott hivatalos szervezet, akkor belső forradalmakkal kényszeríti a Lélek a helyes utra, mint a reformáció korában.

A Szentlélek tüzétől megindult és attól táplált meggyőződés teremt ujabban a békésebb élet folyamán igazi harmónikus lelkeket, a kik az élet minden irányában egyforma szeretettel hajlanak és egyező arányban képezik ki magukat. Az ember szerencsétlen küzdelmeivel egyoldalú kételyt és lelki kinokat szerez magának és épen az élet legfontosabb pillanatai előtt áll készületlenül, tompa, buta fájdalomban, a melynek nincs czélja. Maga az ujkor legnagyobb mestere: Göthe, a kit harmónikus léleknek mondanak, csak magában álló, szerény csalóánydalt énekel a kevésszámú gazdag, jóllakott embernek, de sivitó orkánba vész dala, ha szenvedés, fájdalom, halál éri, azokra nem gondol, azzal nem törődik. Pedig azokon mulik minden emberi élet s azok fölfogásától függ az élet harmóniája. Ezt a harmóniát az életnek, annak minden körülményei közt nem biztosíthatja más, mint a meggyőződésből fakadó igaz hit és az a lelki tűz, a mely pünkösöd ünnepén a Szentlélektől kiáradott.

A megyei muzeum látnivalói.

A megyei muzeum a jövő héten pénteken délután megnyílik. Nem lesz érdektelen, ha erre az alkalomra közöljük a főbb látnivalók sorozatát, a mint azt *Loysch Ödön*, a muzeum igazgatója, lapunk számára szives volt összeállítani.

FEGYVERGYÁRI KERÉKPÁROK

a létező legjobb kerékpárok; bizonyítja az, hogy az Osztrák-Magyar hadsereg is csupán ezen kerékpárokat használja. Kapható kizárólag **Valaszky Rezső**, órás- és ékszerésznél RIMASZOMBATBAN. RÉGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK! RÉGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK!

Az I-ső teremben a régiségtár foglal helyet. Itt az I-ső szekrényben neolith- és bronzkori agyagedények, kőbalták stb. vannak, főleg Pokorágy és Rimabrézó vidékéről. — A 2-ik szekrényben bronztárgyak vannak, u. m.: rimaszombati és sajjógmőri kardok, a méhii lelet (117 darab). A pelsőczyi lelet szép patinájával feltűnő. Vannak sarlók, fibulák, karperecek, lándzsák karvédők s vaskardok a La Tène korszakból.

A szekrények közt nagy edények és vízmedenczék láthatók. — A 3-ik szekrény tárgyakat tartalmaz: zablák, kengyelek, sarkantyúk, kulcsok br. Ragályi Balassa Ferencz ajándékából s a rimaszombati vízvezeték ásásakor napfényre került tárgyak.

A 4-ik szekrényben kisebb disztárgyak vannak; órák, legyezők, kazetták, mentekötők, kapsok, gyűrűk stb. és Ferenczy István pipái.

Az 5-ik és 6-ik szekrény Terray István hagyatékát tartalmazza, az előbbi a neolith- és bronzkori tárgyakat, az utóbbi bronz- és vas-korbeli eszközöket.

A 7-ik kis szekrényben érdekes régi egyházi műtárgyak: kelyhek vannak a XV—XVIII-ik századból és román feszületek a XI—XIII-ik századból.

A szoba közepén álló 8-ik szekrényben porcellán edények láthatók főleg a murányi gyárból, a 9-ik szekrény üveg- és porcellántárgyakat, régi parasztmajolikákat tartalmaz. Itt vannak a ref. egyház nagy habán edényei a XVIII. századból. A 10-ik szekrényben czinkorsók és czintálak vannak, kivált szép egy 1590-ből való nagy czintál dr. Meskó Miklóstól. A 11-ik szekrényben régi löportartók, kések stb. láthatók.

Az I-ső terem falain egymással szemben két tableau van régi fegyverekből. A szekrények közt régi czéhládák vannak s egy régi keresztelődő medence a felsősziklasi egyházból.

A falakon vannak még Gömörmegye régi zászlói: Thököly, Rákóczy, Mária Terézia korabeli és insurreccionális zászlók.

A II-ik terem néprajzi tárgyakat tartalmaz. A 12-ik és 13-ik szekrényben garam- és hangonyvidéki népviseleteket láthatunk. A balogi népviseletet szobaszerűleg berendezve látjuk.

A középső szekrényben régi parasztedények láthatók, míg a 14-ik és 15-ik szekrényben régi himzések vannak.

A falakon régi világítóeszközök, vadorzóktól elkobzott fegyverek, fokosok, kulacsok, rimaszombati kályhásjelvények, guzsalyok, rokkák

stb. — Vannak még a teremben parasztládák, butorok és husvéti tojásgyűjtemény.

A III-ik teremben emléktárgyak láthatók, ugymint: Tompa, Ferenczy ereklyék. Tompa kézírataiból több száz darab. Vannak 48-as ereklyék, régi butorok, órák, pénz- és pecsétgyűjtemény, régi oklevelek és kéziratok. Fábry Jánosnak, a muzeum alapítójának oklevelei is ott vannak a falon. — Érdekes még egy régi kályha a 18-ik századból, rimaszombati gyártmány.

A IV-ik terem a képzőművészet czéljait szolgálja. Itt van Ferenczy, Izsó, Martinelli szobraiból egynehány, Ferenczy rézmetszetei és rajzai. Vannak régi festmények, továbbá Schwalm Nándor czeruzarajzai a régi rimaszombati házokról. A tulsó falon Neogrady Antal nagy képe: A murányi vár és két akvarellje látható.

Középen egyiptomi múmia látható Süteő István ajándéka, vannak egyiptomi és görög emlékek külön tartóban. Vörösmarty szobormintája Füredi Richárdtól. Ide jön még 8 drb. Ferenczy szobor a képzőművészeti muzeum ajándékából.

Két külön helyiségben van elhelyezve a vármegyei kaszinói könyvtár. A könyvtár és a muzeum egyszerre nyílnak meg s hetenként kétszer adnak ki könyveket.

A muzeum nagykönyvtára s a ref. egyház-megyei könyvtár még nem volt rendezhető, mert hiányzott a szükséges költség hozzá. Így is közel 10 ezer korona ment átalakításra és felszerelésre.

Az egész muzeum teljesen lajstromozva van: Az állomány 32735 darab és pedig:

a könyvtár és oklevéltár	25993 drb.,
a régiségtár	5815 drb.,
néprajzi-tár	827 drb.
Képzőműv. gyűjtemény	100 drb.

az 1912. év végén.

1912-ben a muzeum kiadásai 1777 kor. 25 fill. saját jövedelmeiből és megtakarításaiból.

Államsegélyből felszerelésre 3356 kor. 80 fillér.

1912-ben gyarapodott 5841 könyvvel és kéz-irattal, 1715 régiségtárggyal, 89 néprajzi darabbal és 22 képzőművészeti tárggyal.

De a személyes megtekintés legtöbbet mutat.

Széljegyzetek.

Mozi-irodalom.

Két évvel ezelőtt egy langyos májusi éjszakan, Pesten, a városligeti tó partján megszüle-

A becsület.

— Irta: MIHÁLYFALVY. —

Hogy mi is a becsület: sokan vélik tudni, de valóban kevesen tudják; és azok is, a kik tudják, nem egyformán tudják. A fogalom nem születik az emberrel; lehet, hogy a csirája meg van a szivben, a lélekben, talán meg van a helye az érzelemben is, de alakot csak akkor ölt, ha az élet melegében, a tapasztalat harmatától, a sokféle külső befolyás, példa és tanítás levegőjétől megered, kihajt és kitejődik. Így vagyunk a becsülettel is. Testileg meg nem foghatjuk; hogy van és kell lennie, azt mindnyájan érezzük, de hogy az miben áll, hogy azt minek tartjuk: főleg attól függ, hogy milyen környezetben, milyen példaadások között nő fel az ember. És azután ehez a sokféle külső befolyáshoz hozzáadódik maga az egyéniség, a felnőtt embernek többé-kevésbé kiforrt kedélye, szenvedélye, érzelem- és gondolatvilága. Nem csoda azután, hogy a becsületről olyannyira különböznek a fölfogások; és nem csoda az sem, hogy maguk a becsületes emberek is annyira különböznek egymástól.

Hogy miként születik meg, alakul át és formálódik ki a becsület fogalma a még mindenre, jóra és rosszra egyképen fogékony gyermeki lélekben, ennek egy egyszerű, de érdekes esetét mondok el az én gyermekkori emlékeimből.

Falusi iskolás fiu voltam, mindössze hét éves. Velem egykori pajtásaimmel játszodoztam a tanteremben, tanóra megkezdése előtt. Hatan voltunk bent, a többi gyerek künn játszott vagy tanult az udvaron. Egyszerre egyik fiu, B. Illés az ablak egy üvegtábláját ügyetlenkedésből bezuzta. Az üvegcserepek csörömpölve hulltak le a padlóra, s mi, a bentlevők, mind kíváncsian és némi kárörömmel futottunk oda; a kintlevők

tett a fejében egy kis regény. Nagyon szép érzelmes történet volt, ha jól emlékszem, egy fiatal ember volt a hőse, a ki reménytelenül szeret egy leányt. A leány rá sem hallgat, a fiatal ember hosszu és sikertelen ostrom után elhatározza, hogy öngyilkos lesz. Kimegy a Népliget háta mögé, leül egy bokor alá és egy utolsó sóhaj után mellbelövi magát. Hanyattdül és miközben vére piros pataként kigyózik a zöld pázsiton, a bokor alatt meglát egy könyvet: a Nietzsche Zarathustráját. Vonagló ujjakkal felveszi és olvassa „A piaci legyek” fejezetet: „Menekülj barátom magányodba. Látom, hogy elkábultál a nagy emberek lármájától és megmárt a kicsinyek fullánkja.” Isteni, azaz nietzschei utmutatást lát a betűkben, felgyógyul és elmegy. Hogy hová, azt már elfelejtettem.

Egyszóval megírtam ezt a kis regényt és elhatároztam, hogy leközlöttem. Hadd kóstoljanak egy kis irodalmi delikateszt, gondoltam, a valóban ujszerű befejezésre gondolva. Felmentem az „Uj Idők” szerkesztőségébe. Herczeg Ferencz fogadott, a Singer és Wolfner életnagyságu szobra alatt ülve, mint mellélakal. Illő bemutatkozás után kezébe vette az irásmat. Olvasta. Egyszerre szatirikusan felnevet. Hajahaj — mondja — mit akar maga édes barátom Nietzschével az „Uj Idők”-nél? Azt akarja, hogy közöljek magától valamit? Irja meg novella formában a sztropkói Rákóczy ház öreg varjújának életrajzát vagy írjon méltatást Szabolcskának „Kétszáznegyvennyolcadik levél a falumból” című verséhez. Azt leközlöm. De ezt, ezt nem!

Köszöntem és kissé csüggedten kimentem. Az utcán megjött a jókedvem. Semmi baj, mondtam inkább magamban, gyerünk a „Nyugat”-hoz. Rohantam a Mérleg-utczába. Ignotus az asztalnál szerkesztett, Osvát fiatal írókat frizurázott egy bőrdívánon és Fenyő Miksa Casanovával beszélgetett. Odaadtam az irásom Ignotusnak, a ki elolvasta. Tudja kérem, mondta, ez csak rágódás régi iskolák hagyományain. Szabolcskaizmus. Ma már nem így irunk. Differenciáltabban, sejtetőbben, homályosabban és művésziessébben. Mint pl. én. De azért ne merje azt mondani, hogy a mai magyar irodalom sémita irodalom! Jöjjön el a matinéra, ott meghallhatja, mit felelek erre. Az irását azonban nem közlöm le. Próbáljon verset hozni. Agyó!

Kitámolyogtam. Egyetlen reményem a „Hét” és Kiss József, sóhajtottam és odaindultam. A lábaim következetesen reszkedtek. A lépcsőn

azonban nem hallottak, nem vettek észre az ablaktörésből semmit. Illés elsáppadt. Egy ablakkarika ára 25 krajczár volt s hirtelen elgondolhatta, hogy míg ezt az összeget hazulról meghezozza, úgy a tanító, mint édes apja bizonyára szigoruan megdorgálja, talán meg is veri a kár miatt. Hirtelen elhatározással hozzánk fordult a kis bűnös s arra kért, hogy ne áruljuk el, ki törte ki az ablakot. S mikor látta, hogy mi megdöbbenve hallgatunk és nem sietünk a kívánt ígéretet megtenni, komoly képpel hivatkozott a becsületünkre ezekkel a szavakkal: „nem becsületes az, a ki iskolatársát elárulja.”

Nem tudom, hallottam-e azelőtt valaha valamit a becsületről vagy nem; azt sem tudom, volt-e valamilyen fogalmam róla: de arra tisztán emlékszem, hogy erre a kijelentésre élelénk vágy kelt bennem a becsületes név kiérdemlésére. A többiek is így gondolkozhattak, mert mind az öten azonnal megígértük, hogy „becsületesek” leszünk s Illést nem áruljuk el. Ő azonban nem elégedett meg a pusztá ígérettel s azt kívánta, hogy ígéretünkre „esküdjünk meg.” Egy-kettő kész is volt erre, de a kovács fia, S. Károly nagy hirtelen kiszalasztotta a száján azt a — ki tudja, honnan hallott s valóságos becsületkódexbe illő — kijelentést: „becsületes embernek nem kell esküdni.” Mi többi négy, a becsület újabb fogalmával gazdagodva sietünk kijelenteni, hogy „nem esküszünk.”

Illésnek helyes ösztöne azt sugta, hogy az egyszerű ígéret még a legbecsületesebb szándékot sem köti le eléggé, és egy kis gondolkodás után, melyben idő jutott az egyszeregy pillanatnyi átgondolására is, mellényzsebéből 8 krajczárt vett ki és azt kínálta nekünk hallgatásunk díjául. Az ajánlat meglepő volt s a becsületeségről csak most szerzett fogalmaink annyira

TÁRCZA.

A kikelet hozsannája.

Az illat adja csókom át Tenéked,
Mely május égő kelyhein fakad,
Keltsen föl édes, lány madárkarének
S az égbe' láss naptényes álmokat;
Hulljon a nyár ezernyi rózsaszirma
S az égnek minden áldáskincse Rád
S amerre jársz: fakadjon illatozva
Lépted nyomán ezer pompás virág.

A Te világod napsugár legyen csak,
A Te hazád örök, csodás tavasz
S ha bűnnek árnya szállna át fölötted:
S mint fény az éjet űzze el vigasz.
Kísérje utad, mind a gyöngyvirágok
Csilingelése: édes, halk zene,
Köszöntsenek beteljesült, nagy álmok,
Legyen az élted egy tündérrege.

A messzeségbe csengve-bongva szállnak
Virágkehelyből csendülő dalok.
Egy név, mit visszareng hegy, völgy s a róna,
Egy név, mit álmodozva hallgatok.
Tavaszkirályom! Halk varázsdalokkal
Van ég s a föld, erdő, liget tele.
Rózsák beszéde, tavaszi hozsanna
S e név az édes, halk varázszene.

Az illat adja lelkem át Tenéked,
Mit százezer virág feléd röpit.
Tavaszi zsongás kél a nagy mezőkön
S égő sóhaj, mely gyujt, epeszt, hevít.
Tavaszkirályom! Szemed a menyorszáig
S En láttam ott a boldogság honát . . .
Kísérje utad gyöngyvirág zenéje
S amerre jársz, fakadjon száz virág.

Halassy Valéria.

elállta az utamat a János, a szerkesztőségi szolga. Irást tetszett hozni? kérdezte. Ne is tessék fáradni. Azt mondta a Kiss ur, hogy semmiféle új embert neki ne mutassanak, mert ő még elég fiatal, azután meg ugyanis megvan a létszám és csak azt szabad bevezetni, a kinek ajánló levele van Reb Mayer Litvákától. Hát csak tessék visszafordulni!

Összerogytam ajultan. Mikor magamhoz tértem, egy őszülő fejű, jóságos szemű ember élesztgetett. Mindjárt ráismertem Cholnoky Viktorra. Ugye maga novellista — kérdezte. Higyje meg nekem fiatal barátom, hogy maga eltévesztette az ajtót. Nézzon rám. Olvasta az „Alerion madár vére”-t? Az a kötet az én vérem volt. Tudja mit kaptam érte? Kétszáz koronát. Na és mult hónapban eljött hozzám Schwarz ur az Apollótól és azt mondja, írjak egy mozi-darabot, itt van érte ezer korona. Letette az asztalomra. És most írom a darabot, pedig az Apolló első sem fogja adni, mert én meghalok mielőtt befejezném. Hát látja, ha meg akar élni, írjon mozi-darabot!

Szólt és otthagytott. Én felkeltem, a regényem kéziratát ledobtam az ingyentejegylet szivalaku ládájába és elhatároztam, hogy mozi-író leszek. Azóta befejeztem első darabomat, a melyet itt adok közre.

Tehát: „Az apacs parókája”, dráma 3 felvonásban.

Első felvonás. Buxbaum ur vagyonos bankár, de jelenleg elrontotta a gyomrát májgaluskával. Jön Duczi bácsi, nevet és megrugja a kutyát, mire Buxbaumné megrugja Duczi bácsit és sir. Buxbaum ur és neje közösen elverik Duczi bácsit, mire az ablakon beesik egy fürdőkád, kiszáll belőle három apacs, agyonlövik a lámpát, kiszivattyúzzák a májgaluskát Buxbaum urból, a ki papírvékonyaságu lesz, beleszivattyúzzák Buxbaumnéba, a ki szabályos gömbalakot vesz fel, Duczi bácsit a kádba nyomják és hideg vizet engednek rá, Buxbaum ur vékonyan lebeg a szobában, Buxbaumné felgurul a zongorára, Duczi bácsi sir, a kutyá dühösen ugat, az apacsok lenyelik a revolvért. Nagy tabló.

Második felvonás. A foglyul ejtett Duczi bácsit az apacsok egy szigeten tartják és pénzt követelnek tőle, miközben lassú tűzön piritják. Duczi bácsi fizet, de bosszút esküszik. Egy őrizetlen pillanatban lelopja az egyik apacs fejéről a parókát és lenyeli. Az apacsok a paróka keresésére indulnak, de a sziget előtt megjelenik a Hamidie török ezirkáló, Buxbaum ur parancs-

zavarosak, hogy szó nélkül nyujtottuk kezünket a pénz után, a mit Illés a következő arányban osztott föl közöttünk: én kaptam 3 krajczárt (nyilván azért, mert egyetlen nadrágos fiu voltam az iskolában s az „urak” megvesztegetése az egyszerű parasztyerek logikája szerint is többbe kerül), S. Károly kapott kettőt (persze azért, mert neki a becsületről már önálló véleménye volt) s a többi három kapott egyet-egyét. Az aránytalan fölosztás miatt nem zugolódott senki, mindenki meg volt elégedve a kapott pénzzel s azon járt az eszünk, hogy mire költjük el ezt a nagy kincset.

Illés azt indítványozta, hogy játszunk tovább: de ahhoz nem volt több kedve senkinek s miután a tanító is kiszólt az udvaron levőkörhöz: „bemenni a terembe!” — mi is helyeinkre ültünk. A betóduló gyereksereg még el sem helyezkedett, mikor egy szemfüles kis leány — mert a falusiak az együttes nevelés áldásait élvezik — észrevette a kitért ablakot és nagy kiabálással fölhívta reá a többiek figyelmét is. Egy gyerek azonnal kiszaladt a teremből a tanítóhoz és jelentette neki a kitért ablakot. A tanító bejött s valóságos siri csendben vizsgálta a kárt és azután föltekintte a kérdést:

— Ki törte ki?

Nem felelt senki. Én éreztem, hogy szörnyen pirulok s a szívem olyan hangosan vert, hogy attól tartottam: meghallják. Föltre néztem S. Károlyra; az épen úgy drukkolt, mint én s a ki ránézett, mindjárt láthatta róla, hogy tud az esetről. Illés elég nyugodt, sőt elszánt arcot vágott; de a többi három épen oly rákvörösen és kétségbeesett képpel igyekezett ártatlannak látszani, mint én vagy Károly. A tanító még nem vett észre semmit; azért megismételte a kérdését:

— Ki törte ki?

noksága alatt. Kis mitrailleusok konfettizáport ropognak a szigetre, majd egy nagy kaliberű ostromágyuból kirepül Buxbaumné és potontúti a parókátlan apacs. Erre feladják a szigetet, Duczi bácsi hajóra száll, Buxbaum ur zsebkezdőjét zászlónak huzzák fel, de olyan piszkos, hogy rögtön belesap a villám és ezt égeti rá: vive la gloria! Buxbaumék térdre esnek, a hajón kigyuladnak a lámpák, Marseillaise, nagy tabló.

Harmadik felvonás. Buxbaumék szűk családi körben lakomával akarják megünnepelni Duczi bácsi kiszabadulását. Duczi bácsi kifelé mosolyog, belül azonban ádáz dühöt érez Buxbaumék ellen és bosszút fogad. Az időközben ismét napvilágra jött parókát lopva a levesbe csusztatja és Buxbaum ur megeszi. Am neje észreveszi, mire közösen egy pisztolyt fognak Duczi bácsira. Duczi bácsi ráfúj a pisztolyra, az felrobban, mindhárman a levegőbe röpködnek, Zepelin elfogja őket, leszálláskor a német császár kezét akar fogni velük, mire Buxbaum ur vive la france kiáltással zászlóruddá változik, Buxbaumné zöld-fehér-piros színt ölt és felszalad a zászlórudra, Duczi bácsi pedig büszkén meglengeti az aj zászlót a szélben. A császár tiszteleg. (Lejátssza a Pathé Freres.)

Ez lenne tehát a dráma. Legjobb írónk ilyenben dolgoznak most. És ha valaki megkérdezi, hogy ennek a mozi-darabnak és a többinek mi a köze az irodalomhoz, hát legyen megnyugodva, hogy azt sem én, sem az a sok nálam koszosabb író nem tudja, a ki ezen a téren aratja a babért.

Esküdtszéki tárgyalás.

Meglepő eredménnyel végződött a május 5-iki esküdtszéki tárgyalás és ez az eredmény nemcsak a jogász világban, de a nagyközönség körében is rendkívüli feltűnést keltett. Gyilkosság büntetével vádolt Roszik Mátyásra mondták ki az esküdtek, hogy elkövette ugyan a bűncselekményt, de annak elkövetésekor öntudatlan állapotban volt, minélfogva a bíróság a btkv. 76. §-ában meghatározott beszámítást kizáró ok fennforgása miatt a törvény értelmében felmentő ítéletet hozott.

Néhány alacsony sorsban lévő cselédembernek drámája ez az ügy. Hiába, a szerelem és a féltékenység nemcsak a parkettes szobákban, de az agyagpadlós, füstös cselédházakban is otthon van és a kopott, rongyos béresgunya

Ismét csak néma hallgatás.

— Nem tudja senki? ... kérdezte most már erősebben.

Egy két félénk „nem” hangzott erre el.

— Mindenki hangosan feleljen, dörgött a tanító. Hát nem tud róla senki, hogy ki törte ki az ablakot?

Mit éreztem akkor, mit gondoltam, nem tudom; csak azon vettem észre magamat, hogy — helyemről távozva — Illés előtt állok; ugyanakkor odaállt S. Károly és a többi három fiu is. A 3 krajczárt szó nélkül letettem Illés elé az asztalra, ugyanakkor — minden összebészélés vagy intés nélkül, de egyszerre — visszaadta Károly is a két krajczárját s a többi három is az egy-egy krajczárt. Illés elvörösödött, de nem szólt egy szót sem; mi pedig mind az öten elkezdtünk egyszerre pityeregni.

A tanító meglepődve nézte ezt a jelenetet s megérteni látszott a helyzetet, mert egyenesen Illéshez lépett:

— Ugy-e te törte ki az ablakot?

Illés még habozott; de a mint reánk vetette elszánt tekintetét, belátta, hogy veszve van minden s nagy vontatva bevallotta, hogy igenis ő törte ki az ablakot.

A tanító engem fogott vállatára s elmondatta velem az összes előzményeket és én hiven elmondottam neki mindent, még a becsületről kapott kioktatásokat is.

— Hm! mormogott a tanító elgondolkozva. Hát ti a becsületről tartotok egymásnak előadást, a becsületről? ...

Tanítónk művelt, okos és tanult ember volt. Nem végzett ugyan képezdét, hisz az akkor még talán nem is volt, hanem mint félben maradt teológus ragadt lépen valami kis faluban s hozzánk már a jóhírre névén került. Azt sem lehetett mondani, hogy korhely lett volna;

alatt is éppen úgy vannak szivek s a szivekben háborgó indulatok, mint a finom, divatos uri kabátok alatt. Roszik Mátyás 22 éves gazdasági cseléd már 4 év óta élt együtt Bitala Zsuzsannával s házasságukat törvény és pap csak azért nem szentelte meg, mert Roszik Mátyás még katonai szolgálat előtt állott. Folyó év január 1-én jöttek Dúsára, lovag Keiszler Gusztáv gazdaságába szolgálni, de velük jött a Bitala Zsuzsanna unokanővére, Bitala Mária is, szintén nem törvényes férjével: Ridzon János béressel. Bitala Mária súlyos beteg volt és a helybeli kórházban, hová Bitala Zsuzsi sikertelen ápolása után vitték, néhány nap alatt meghalt. Ridzon és a Roszik-pár egy szobában maradt és megkezdődött a regény! Zsuzsinak jobban megtetszett Ridzon János, mint eddigi párja, Roszik Mátyás, a kiből azonban felébredt a féltékenység ördöge és többször rendezett családi jeleneteket.

Február közepén kitört a válság. Mátyás dühbe jött és azt mondta Zsuzsinak és Jánosnak: Most már én elmegyek más asszonyt keresni, ti pedig takarodjatok ki a szobámból, mire visszajövök, egyikötöket sem találjam itten!

El is ment. Öt nap múlva vissza jött asszony nélkül. Otthon járt Zólyomgyében a szülőinél, majd elment Ipolypinczre, hol egy régi ismerőse: Lanák János 15 éves leányát kérte, de kosarat kapott s hazajött elkeseredve, megsejyenyülve az üres szobába, mert már akkor Zsuzsája az urasági udvarban lévő egyik cselédlakásban élte világát Ridzon Jánossal.

Azt mondta Roszik Mátyás bírái előtt, hogy már ekkor elhatározta a Zsuzsa megölését, mert ha már őt elhagyta, a Jánosé sem legyen.

Igy telt el mintegy 3 hét. Roszik Mátyás nem csinált titkot gyilkos szándékából, hanem tanuk előtt is gyakran emlegette azt. — Nem tudott megnyugodni és felejteni, hanem mikor márczius 1-én megérkezett a katonai behívója, kitért belőle a lelkében összegyűlt keserűség és elhatározta, hogy addig el nem megy katonának, míg Zsuzsájával nem végez. — Még egy utolsó kísérletet tett. Elment a Zsuzsához és hívta őt, hogy jöjjön Losoncra, álljon be szolgálonak addig, a míg ő katoná lesz, azután megesküsznek. De már akkor a Zsuzsa szive Ridzon Jánosé volt, azt mondta, hogy nem megyek veled Maczo, mert te olyan gyilkos, zsvány vagy!

Márczius 2-án reggel Mátyás a gyilkosságra

ivott, de annyit soha, hogy valaki berugva látta volna. — Hanem volt egy szenvedélye: a kártya. Azért minden idejét, nappalát és éjszakáját, családját, sőt iskoláját is föláldozta. A mostani esetből szép erkölcsi oktatást szándékozott tartani, ezt már elárulta komolyságával és azzal a körülményességgel, a mellyel az ügyet tárgyalni kezdte. S mi, legalább azok, a kik a komoly ügyek iránt is érdeklődtünk egynehányan, el voltunk rá készülve, hogy — a kiérdemelt büntetésen kívül — okos, tanulságos vagy talán épen élvezetes prédikációban lesz mindjárt részünk.

— Mennyi pénzed van? kérdi aztán Illéstől.

— Nincs semmi, felelt a fiu, ez a nyolcz krajczárom volt összesen.

— Hol vetted? kérdi a tanító.

Illés nem felelt.

— Hol vetted? kérdi ismét nyomtatékkal.

Illés vontatva nyögi ki: — Zsiga bátyámtól.

— Adta?

— Nem.

— Hát?

— Kivettem a mellényzsebéből.

— Akkor loptad! ...

— Nem loptam, felelt önérzettel a gyerek. — Hogyne loptad volna; ha nem adta és ha mégis elvetted, akkor loptad.

— Nem loptam, felelt szilárdan a fiu.

— Tudott róla Zsiga bátyád, hogy elvetted?

— Ő nem.

— Hát ki?

— Édes anyám.

— Ugy? hát téged az édes anyád tanít a lopásra? Szép dolog.

— Nem tanít — felelt remegő, de határozott hangon a fiu. Ellenkezőleg, tanító ur, édes anyám engem mindig becsületre tanít.

— Szép fogalma lehet anyádnak a becsü-

teljesen elszánva ébredt, egész délelőtt pálinkázott, még vetélytársához is elment s oda is hozott pálinkát, délután 2 óra tájban pedig kitört belőle a részegséggel vegyült elkeseredés dühe és bicskával rohanta meg hűtlen kedvesét és vetélytársát, de többen közbeléptek és hazavitték őt a puszta, a hol azután este 7-ig aludt.

Felébredve, elmúlt mómora, de nem keserősége. Magához vette a pusztai majoros egyik kését és egyedül levő hűtlen kedveséhez elrohant s a kést sző nélkül teljes erővel dőtte annak szívébe. Egy jajkiáltás, néhány tántorgó lépés után összeesett és meghalt az asszony.

A hazaérkező János csak holttestet talált. „Most már neked adom!” kiáltotta Maczo és a két vetélytárs fejszével és késsel rohant egymásra. Szétválasztották őket s Roszik Mátyást átadták az igazságszolgáltatásnak.

Cseh István kir. ítélőtáblai bíró elnökle a alatt, Fodor Zoltán kir. törvényszéki bíró és Langhoffer Viktor kir. járásbíró, valamint Ráduly József kir. törvényszéki jegyző, mint tanácsjegyző részvétele mellett, a Kovács András, Halász Albin, Diczky Pál, Szent-Ivány József, Szűcs György, Nagy Zoltán, Jávorszky László, Diószeghy Dezső, Bottó János, Szoyka Pál, Czákó István és Andrik János esküdtekből megalakult esküdtszék ítélte felette f. hó 5-én.

A vádat Lehoczky Márton kir. alügyész képviselte. Vádbeszédében részletesen elmondta a tényállást, csoportosította azokat az adatokat, amelyekből az előre megfontolt szándék fenforgása bizonyos és kiemelte, hogy azok a körülmények, amelyek a vádlott bűnös cselekedetének megítélésénél javára szolgálhatnak, csupán a büntetés alkalmazásánál vehetők figyelembe s a bíróság azokat nem is fogja figyelmen kívül hagyni; különösen utalt dr. Zehery István és dr. Kármán Aladár orvosszakértők véleményére, akik határozottan kijelentették a főtárgyaláson, hogy az öntudatlanság állapota Roszik Mátyásnál a tett elkövetésekor teljesen ki volt zárva, tehát teljes öntudattal cselekedett.

Dr. Teichner József védő-ügyvéd ügyesen ecsetelte a vádlott feldult lelkiállapotát és kiemelte, hogy a bűncselekmény elkövetéséhez az elfogyasztott sok pálinka is nagyban hozzájárult.

A tárgyalást vezető Cseh István kir. ítélőtáblai bíró értékes elnöki resuméja után az esküdtek határozathozatalra vonultak vissza s alig fél óra elteltével főnökük: Szent-Ivány József kihirdette a verdiktet, mely szerint az esküdtek a kir. ügyész javaslatára feltett első főkérdésre igennel feleltek, tehát bűnösnek ta-

letről, ha azt össze tudja egyeztetni azzal, hogy másnak a becsületesen keresett pénzét el lehet lopni.

— Nem becsülettel keresett pénz volt az, felelt közbe Illés.

— Hát mi? Ő is lopta?

— Annyi, mintha lopta volna. Zsiga nagy kártyás; kártyán nyerte. Mindig tiltja édes anyám a kártyától, azt mondta, hogy az az ördög bibliája; a ki úgy lop mástól pénzt, hogy kezében van a kártya, ép olyan tolvaj, mint az, a ki kártya nélkül lop. A kártyás ember messze van a becsülettől és amit nyer, azon a pénzen soha sincsen Isten áldása; a mit elveszít, azt meg a jó Isten nem engedi, hogy visszanyerje. Így mondja ezt édes anyám.

A tanító láthatóan megdöbben ezeknek az ítéltszerű kemény szavaknak a hallatára s elgondolkozott. Már azt hittük, egészen másra gondol, mert látszott a tekintetén, hogy valahol messze járhat az esze. Végre szakállát simogatva, Illéshez fordult s oda tolta elé a nyolcz krajczárt.

— Itt a nyolcz krajczárod; tedd el. A kitört ablakért holnap elhozod a 25 krajczárt. Nem jártál el becsülettel, mikor ezt az öt fiut pénzzel meg akartad vesztegetni, hogy az igazat eltagadják. A becsületes ember megmondja mindig az igazat, ha szükség van rá. Csak tanuld a becsületet tovább is az édes anyádtól; a mit ő mondott, az igaz; a ki igazat mond, az becsületes, attól lehet tanulni becsületet.

Ilyenformán beszélt a tanító, körszakállát simogatva. Azután hozzánk fordult:

— Ti pedig jól tettétek, hogy a megveszte-

látták Roszik Mátyást a gyilkosságban, de a harmadik kérdésre adott igenlő feleletükkel kimondták azt is, hogy mikor ezt a tettet elkövette, öntudatlan állapotban volt.

A törvény értelmében az öntudatlan állapot megállapítása azonnali felmentést von maga után. Az esküdtek elnöke nyomban kihirdette a felmentő ítéletet és a súlyos büntetést váró Roszik Mátyás kipirult arccal, kábuló fejjel hallgatta dr. Zátveczky Adolf ügyvéd, tót tolmácsból a szabadságát visszaadó ítéletet.

Az ítélet jogerős lett. Ha az esküdtek felmentő határozata szabályszerűen lett hozva, nem bírálható felül, bármily eredménnyel járjon is egyébként.

Egy negyedóra múlva Roszik Mátyás szabadon bocsátva lépett ki a fogházudvar kis kapuján. Vajjon mit érezhetett, mikor a szűk fogházi czella szorult levegője után a rügyfakasztó május illata fogta körül? A ki olyan nagyon tudott szeretni és gyűlölni, vajjon hogy tudott a szabadságnak is örülni? Vajjon nem-e várta már őt a májusi est szürkülő homályában megölt kedvesének véres árnya, hogy megmondja neki újra: nem megyek veled Maczo, mert te olyan gyilkos, zsvány vagy!

Ha regényt írnék és nem valóságot, azt mondanám, hogy Mátyás futni kezdett a véres árny után, kicsiny Dúsa község határába, kicsiny falasi temetőbe, egy nemrég hantolt sírdombhoz és másnap reggel halva találtak egy legényt kedvese sírján, a kit két hónap előtt ő szurt szíven hűtlenségeért.

Nem irok regényt! Roszik Mátyás immár bizonyára a kaszánya udvarán tanulja a lépéseket. Lehet, hogy a sors valamikor egy ellenséges szuronnyal adja vissza őt a hűtlen Zsuzsinnak. Földi bírói felmentették, további sorsát Isten bölcsessége fogja eldönteni.

Gömör- és Kishontvármegye alispánjától.
6660—1913. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédségi Ludovica Akadémiában a gróf Buttler János által létesített s vármegyénk közönsége ajánlata alapján betöltendő egy alapítványi hely elnyerésére pályázat bocsátatván ki, a beadandó pályázati kérvények elbírálása és a pályázók ajánlása czéljából, valamint egyes halasztást nem tűrő azon ügyeknek elintézése végett, amelyek a

getésekre szánt pénzt visszaadtátok; de jobban tettétek volna, ha el sem fogadtátok volna. A mit tettetek, az csak félbecsület volt; ha a pénzt mindjárt visszautasítottátok: az lett volna az egész becsület.

Ekközben tanítónk arca fokozatosan elváltozott, szemeiből könnyek csordultak ki s miközben eltordult, hogy a szakállára perdült könnyeket letörölje, még annyit szólt Illéshez: — Tiszteltetem az édes anyádat, mond meg neki. — S ezzel kiment.

Mit éreztünk, mit gondoltunk mi e jelenet alatt és a tanító távozása után: nem tudnánk róla számot adni. Hogy a becsület fogalmával azonban nem lettünk gazdagabbak, azt bizonyítja az a tény, hogy azóta sokszor gondoltam erre a jelenetre vissza és sokszor eltűnődtem — a becsület problémáján gondolkozva — az akkor hallott, talán meg sem értett szavakon. S eltűnődöm most is rajta, hogy milyen különös is az, hogy némely ember tudja, mit kellene tennie és nem tennie, a helyesről meg van a maga helyes fogalma és mégsem él a szerint; tudja, hogy a kártyázást sokan becsületesen cselekedetnek tartják, ő maga is ilyennek tartja s a saját becsületével mégis össze tudja egyeztetni, hogy ő folytonosan kártyázik, mindenről megelégedve, minden idejét a kártyajátéknak szentelje s halála előtt is egy negyed órával még a kártyaasztalnál üljön. Mert a mi jó tanítónk így tett; így élt és így halt meg — a nélkül, hogy valaha valakinek eszébe jutott volna, hogy nem volt becsületes ember.

később általam kibocsátandó tárgysorozatban felsorolva lesznek,

rendkívüli közgyűlés

megtartása válván szükségessé; ezen rendkívüli közgyűlés határideje Főispán ur ő méltóságával egyetértve az 1886. XXI. t. cz. 46. §-a értelmében a **f. évi május hó 16-ik napjának** d. e. 10 órájára Rimaszombatba a vm. székház nagytermébe ezennel kitűzetett. Minélfogva hivatalból tisztelettel kérem fel a vármegyei bizottság mélyen tisztelt tagjait, hogy ezen közgyűlésen megjelenni és a tanácskozásokban résztvenni sziveskedjenek.

Rimaszombat, 1913. április 28.

Lukács, alispán.

Meghívó.

A „gömör-kishontvárm. ált. tanító-egyesület” választmánya — és „Tanítók Házának igazgatósága” — folyó évi május hó 24-én d. u. 1 órakor Bánrévén, az áll. el. iskola helyiségében gyűlést tart, melyre a választmány és az internatusi igazgatóság m. t. tagjait azon tiszteletteljes kérelemmel hívom meg, hogy tekintettel a napirenden lévő igen fontos tárgyakban hozandó határozatokra, méltóztassanak lehetőleg teljes számban megjelenni.

I. Internatusi igazgatóság gyűlésének tárgyai:

1. A múlt ülés jegyzőkönyve.
2. Elnöki előterjesztések.
3. Pénztáros jelentése.
4. Az internatusi építettő-bizottság előterjesztése.
5. Folyó ügyek. Indítványok.

II. A választmányi ülés tárgysorozata:

1. Elnöki megnyitó és megemlékezés néh. gróf Andrássy Dénesről.
2. A múlt ülés jegyzőkönyve.
3. Gróf Andrássy Dénes végrendelete s az internatusi igazgatóság határozatainak betérjesztése.
4. Az elnökséghez beérkezett ügydarabok tárgyalása.
5. Pénztáros jelentése.
6. A nagy gyűlés helyének és idejének megállapítása.
7. Folyó ügyek. Indítványok.

Rimaszombat, 1913. április hó 21-én.

Törköly József, egyesületi elnök.

Két úton.

Menj; utad rózsával hintem.
Ne távozz göröngyön innen,
A hol én utamat járom,
Hol minden álmom.

Menj; ott túl örökös nyár van.
Nem járnak fázósan, árván...
Éjjelen kietlen gondnak
Árnyak nem nyomnak.

Mi annyi bús szemet tör meg,
Nem értik titkát a könynek,
Hogy benne tán' egy világnak
Romjai állnak...

Oh, túlhan mosolyra kelnek,
Viharja nincs a kebelnek;
Ott mindig derűben élnek,
Mindig remélnék.

Menj s legyen virágod végig,
Mig vágyid czéljukat érik
S meghajlik kedved, keresve
A jó szerencse.

S én megyek ezen a parton,
Hol minden elhull a harczon
S várok egy megértő lelket,
Ki el nem kerget.

S hol utunk kétfelé vállott,
Felveszek egy szál virágot,
Amire ráhagott lábad;
Mig elföd a ködös távol
Temetve megint egy álmod
Letörve nézek utánad.

Telek A. Sándor.

Meghívó.

A Gömör-Kishontvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület folyó évi május hó 16 án délután 2 órakor Rimaszombatban, a megyeház kistermében tartja rendes évi közgyűlését, melyre az egyesület tagjait, valamint az érdeklődő közönséget ez uton is meghívom.

A gyűlés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jelentés az egyesület 1912. évi működéséről.
3. A számvizsgáló bizottság jelentése.
4. Kérvények.
5. Az 1913. évi költségelirányzat megállapítása.
6. Indítványok.

Rimaszombat, 1913. évi május hó 5 én.

Fáy Gyula,
a közművelődési egyesület elnöke.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Lapunk előfizetőinek, olvasóinak és munkatársainak örömteljes boldog pünkösdünnepet kívánunk!

A „Gömör-Kishont” szerk.
és kiadóhivatala.

A miniszter köszönete. A vallás- és közoktatásügyi miniszter elismerését és köszönetét nyilvánította *Sulyovszky* István kir. tanácsos, a Ferencz József-rend lovagjának, a ki mint a krasznahorkaváraljai állami kisdudóvoda felügyelő bizottságának elnöke, évek hosszú során át sikerrel támogatta a vármegye népnevelésügyét.

Vasuti előléptetések. Lapunk mult számában közöltük a megyei vonatkozású vasuti előléptetéseket s tévedésből kimaradt két név, a jól megérdemelt előléptetésben részesült megyebeli származású hanvai *Sándor* Béla és hanvai *Sándor* Szilárd neve, kik mindketten főhivatali tisztségben vannak már, előbbi a miskolci üzletvezetőségénél, utóbbi pedig Budapesten az igazgatóságánál.

Csendőrségi áthelyezés. A városunkból Szegszárdra áthelyezett Havranek János csendőrfőhadnagy helyére szakaszparancsnokként *Földvárszky* Pál csendőrfőhadnagy helyeztetett át Zsolnáról.

Katonai előléptetés. Nagy Pál honvédtőhadnagy, néhai Nagy Ferencz polgármester fia, május 1-én századossá, *Török* Elemér zászlós pedig hadnagygyá lett előléptetve.

Miniszteri biztos. A vallás és közoktatási miniszter a f. évben a nagyrőczei felső kereskedelmi iskolánál tartandó érettségi vizsgálatnak miniszteri biztosként való vezetésével dr. *Zorn* Vilmos nyug. jogakadémiai igazgatót bízta meg.

Tanfelügyelői látogatás. *Pogány* István kir. tanfelügyelő mult héten Dobsinán járt s ott meglátogatta az iskolákat; jelen volt a tanításokon és résztvett a tantestületek tanácskozásán.

Forgácsfala ünnepe. Mint tudósítónk írja, folyó hó 4—5-ikén örömmünnepe volt a forgácsfalvai r. kath. egyháznak, mikor is látogatásával tisztelte meg a félreeső sziklai kincstári, darabosi és forgácsfalvai róm. kath. iskolákat a rozsnói egyházmegye nagytudományu és közszeretben álló egyházmegyei főtanfelügyelője: dr. *Véner* Pál rozsnói apátkanonok. *Cservenka* János plébános, iskolaszéki elnökhöz szállott f. hó 3-ikán este s a hívek csak akkor tudták meg ott tartózkodását, mikor másnap reggel a templomba siető híveket szólítottatta meg barátságos hangon. Majd *Jókóvy* Emil forgácsfalvai tanítót látogatta meg s azután nagy misét celebrált a forgácsfalvai templomban. Vasárnap

délután a sziklai, hétfőn pedig a darabosi és forgácsfalvai iskolákat vizsgálta meg, a hol is mindenütt elismerését fejezte ki a tanítók előtt, a tapasztaltak felett. Még vasárnap a darabosi, forgácsfalvai, polyánkai iskolaszéki tisztelgését fogadta, a kiknek nevében *Jókóvy* Emil forgácsfalvai tanító üdvözölte s támogatását kérte az itteni iskolák államosítása ügyében. Miután a megjelentekkel kedélyesen eltársalgott, pártfogását és segítségét ígérte meg a tanügyi viszonyok megjavítása érdekében. Kedden délután a nógrádi iskolák látogatása céljából elutazott a kedves ember.

Eljegyzések. *Palkovits* Pál alsósziklasi ág. ev. lelkész, ki nemcsak községében, de a vidéken is közszeretnek örvend, f. hó 12-én, pünkösd hétfőjén tartja eljegyzését *Pazár* Elzával Klenőczon.

Csapó Sámuel, a vas- és fémmunkások országos szövetségének központi tisztviselője — *Csapó* József polgártársunk fia — mult héten jegyezte el *Kroner* Stefikét Budapesten.

Igazgatósági ülés. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága f. hó 13-án kedden este 1/28 órakor ülést tart, melyen betegsegélyezési és kártalanítási ügyek, továbbá az 1912. évi zárszámadás és évi jelentés s vegyes ügyek fognak tárgyalatni.

Fogtechnikus képzés. A belügy miniszter rendelkezése értelmében a fogművesek gyakorlati képzettségének megvizsgálása céljából kiküldött bizottság előtt városunkból *Máté* Károly, sok évi gyakorlattal bíró fogtechnikus, a vizsgát sikerrel letette.

Tornafelügyelő Rozsnyón. A kultuszminisztérium által kiküldött miniszteri biztos: *Szafka* Manó tornafelügyelő f. hó 6—7-én látogatta meg a rozsnyói ág. ev. és róm. kath. főgimnáziumot, hogy személyesen győződjék meg az iskolai testnevelés ellátásáról. A felügyelő teljesen meg volt elégedve a tapasztaltakkal s elismerését fejezte ki.

Halálozás. Mint lapunk zártakor értesülünk, *Szelezky* Dénesné f. hó 9-én Budapesten leányánál — hol ideiglenesen tartózkodott — meghalt. Mélyen sujtott férjén kívül gyermekei gyászolják, köztük *Szelezky* Árpád vármegyei árvaszéki ülnök.

Tanítók gyűlése. A gömör- és kishontvármegyei általános tanítóegyesület rimaszombati járásköre f. hó 8 án tartotta rendes tavaszi gyűlését Rimaszombatban az állami leányiskolában *Matolcsy* Pál elnöklése mellett. A gyűlésen jelen volt *Pogány* István kir. tanfelügyelő. Az elnök megnyitó beszédében megemlékezett a nemrég elhunyt gróf *Andrássy* Dénes nagy érdemeiről s indítványára a kör erről *Sulyovszky* István uradalmi kormányzót értesítette. A gyűlés három előadója élvezetes és tanulságos előadást tartott a napirendre kitűzött kérdések felől. *Parák* Lázár tiszolci kincstári ig. tanító a tanítói nyugdíjtvörvény-reviziojáról, *Röder* Alfréd líkéri társulati árvaházi tanító a nyolcz osztályu elemi népiskola szervezéséről, *Hammer* Adolf kurincz-pusztai állami isk. tanító pedig a tanító közgazdasági tevékenységéről. A gyűlés tagjai általános érdeklődéssel kísérték a három előadó felolvasását, melyek mindenikéből kiérzett a széles körü tanulmányozás, tapasztalat és egyszerűet, melyekkel feladataikat megoldották s mikkel a szép lefolyásu gyűlést mindvégig a tudományosság magas nivóján tartották. Az 1 órakor véget ért gyűlés után a Tompa-szállóban Gede István vendéglős látta el a tanítókat kitűnő ebédel.

„**Álljunk meg egy szóra!**” Ezzel a címmel vettük a következő sorokat: „Mély sajnálkozással és az elkeseredés bizonyos lesújtó érzetével olvastam a multkor a New-Yorkban élő hazánkfiának szóló szerkesztői üzenetet, melyben a lap igen tisztelt szerkesztősége egy nagy vidék nemzetgazdasági érdekének ugyszólván kinullázásáról ad hírt, mikor arról szól, hogy valószínűleg a ratkó—tornaljai vasutvonal épül ki és így elesik a Ratkó- és Balogvidékiek azon régi hő óhajta, hogy a megye székhelyéhez vasuti összeköttetés útján közelebb jussanak. A szomorú politikai vagy pénzügyi viszonyok voltak e okai annak, hogy jó darab idő óta elhallgatott a vasutépítés ügye, nem tudom; de azt tudom, hogy csak úgy könnyedén nem lehet és szabad erről a vasutról lemondaniok a

rimaszombatiaknak, kik régi bűnös mulasztásukat — mellyel a rimabánya—kokovai vasutvonalat elejtették — azzal igyekeznek helyrehozni, hogy százezreket áldoznak a Szuhavölgy megtartására. Ha az a vasutvonal értékes a székhelyre nézve, mennyivel értékesebb volna Ratkó kiterjedt — bányákkal és nagytermeléssel bíró — vidékének rendes nyomtávu vasut által a központhoz csatolása. Sokat irkáltunk, vitatkoztunk arról, hogy Tornalja vidéke milyen nagy akciót indít Ratkó vidékének odavonzása érdekében. Hát persze, hogy nagy érdeke neki saját forgalmának fejlesztése. Nyilvánvaló az is, hogy nem igen szoktak keztyüs kézzel dolgozni ilyen esetekben s nem nézik azt, hogy a vármegye székhelye, melynek mégis csak a primhegedűt kell huznia s mely óriási áldozatokat hoz minden téren, károsodjék Ratkó és vidéke forgalmának elterelése következtében. Itt Ratkó vidékén bőséges anyagot szolgáltat az eszmecserére e vasut ügye s azért bátorodom az utóbbi időben hangzatosnak tetsző jelszóval felkiáltani, hogy: álljunk meg egy szóra! mert sokan vagyunk, kik előtt rokonszenvesebb és czélszerűbb az, ha a központtal való összeköttetés létesítetik, mint a másik terv. Szinte elképzelhetetlen, hogy Rimaszombat erre a vasutvonalra 5—600 ezer koronát ne áldozhatna, mert hiszen ez busásan meghozza a kamatait! *Egy ratkóvidéki.*”

Bonczolás Cserepesen. A cserepesi koresma előtt május 4 én *Csonka* József 80 éves cigány összevezett *Oláh* Mihály cigánytársával, a ki a szóváltás dühében egy nyíra vesszővel ütlegelni és csizmájával rugdosni kezdte az öreg embert, úgy, hogy eszméletét veszve maradt a helyszínen, két nap mulva pedig behalt sebeibe. F. hó 7-én történt meg a hullabonczolás dr. *Musotter* Miklós vizsgálóbíró és dr. *Mészáros* István kir. ügyész jelenlétében. A bonczolást dr. *Zehery* István törvényszéki orvos és dr. *Bleier* Leó körorvos végezték. A nyomozás folyamatban van. A gyilkos cigányt f. hó 8 án hozták be a csendőrök a törvényszéki fogházba.

Jegyzőgyűlés Budapesten. Az országos jegyzőegyesületnek azon tagjai, kik a jelenlegi vezetőségnek működésével nincsenek megelégedve, május 4-ére nagygyűlést hívtak össze Budapestre. Ezen nagygyűlésre az ország minden részéből 2576 jegyző és segédjegyző jelentkezett. A nagygyűlés megtartását Boda rendőrfőkapitány betiltotta, mert az országos jegyzőegyesület intrikusai félrevezették a belügyminisztériumot és a rendőrséget, azt állítván, hogy a gyűlés az államosítás ellen akar állást foglalni, holott a vezetőség már előre megállapodott abban, hogy a gyűlésből minden politikát érintő kérdést kizár. — A jegyzők a rendőrség által betiltott nagygyűlést Pest-vármegye alispánjának engedélye mellett május 4-én Czinkotán tartották meg. A gyűlés az előre megállapított program szerint a legnagyobb rendben folyt le s foglalkozott a községi közigazgatás munkásainak anyagi helyzetével, nyugdíjügyével, a magánmunkálkodó és a jegyzői munkaerő kérdéssel, továbbá a jegyzők közjogi helyzetével. — A nagygyűlés távirati uton fejezte ki hódolatát *Ófelsége*, a király előtt, melyre a válasz a kabinetirodától még az nap megérkezett. — A nagygyűlésnek előadója lapunknak belmunkatársa, a vármegyei jegyzőegyesületnek főjegyzője: *Bodnár* Zoltán rimabányai körjegyző volt, a ki teljes tárgyilagos-sággal mutatott rá a községi közigazgatás munkásainak sérelmeire. — *Bodnár* előadói beszédét a nagygyűlés élénk helyesléssel fogadta és határozati javaslatát egyhangulag elfogadta. — Május hó 5-én a nagygyűlés küldöttsége megjelent a képviselőházban *Lukács* László miniszterelnök belügyminiszternél, a ki — a mint a fővárosi lapokból is olvastuk — határozott ígéretet tett arra nézve, hogy a jegyzők, segédjegyzők és községi alkalmazottak kívánságait a közeljövőben teljesíteni fogja. Kérte a jegyzői kart, hogy legyenek iránta és a kormány iránt teljes bizalommal s kinyilatkoztatta, hogy bajaikkal forduljanak közvetlenül bizalommal hozzá. A kormányelnöknek ezen kijelentése nagy megnyugvást keltett a küldöttség tagjaiban, mert ezáltal teljesen rehabilitálva lett ez a hamis színbe feltüntetett, jogos igényeiért a törvényes eszközökkel küzdő nagy tömeg. — A küldöttség megjelent még *Jakabffy* és dr. *Némethy* bel-

ügyi államtitkároknál is, a kik szintén a legmesszebbmenő atyai jóindulatukról biztosították a jegyzői kart. A nagygyűlés tagjai a legnagyobb megnyugvással hagyták el a rossz auspiciumok mellett kezdődő és jól végződő nagygyűlést.

Végzetes fadöntés. Bálint Pál rimafürési földmives f. hó 5-én délután több társával az erdőn egy fakidöntésén fáradozott, a fa azonban nem abba az irányba dőlt, a mint azt kiszámították s a nagyot halló Bálint Pál nem tudván idejében elmenekülni, a reá zuhanó fa agyonütötte. F. hó 6-án dr. Zehery István törvényszéki orvos és dr. Hruska János nyustyai körorvos felboncolták a hullát dr. Musotter Miklós vizsgálóbíró és Lehoczky Márton kir. alügyész jelenlétében. A nyomozás folyik.

Tennis gyűlés. Folyó hó 4-én tartotta meg a rimaszombati lawn-tennis-egylet rendes közgyűlését, a mely alkalommal Máriaassy László korelnök elnöklése alatt elsősorban a tisztikar választotta meg. Elnök lett: dr. Söldos Béla, igazgató: dr. Fáy István, pénztárnok: Máthé Jenő, művezető: Lukács Béla, jegyző pedig Smál József. Majd a múlt évi számadás vizsgálatát meg, melyet a közgyűlés a pénztárnoki előterjesztéshez képest elfogadott, s a pénztárnoknak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Fontos tárgy gyanánt szerepelt, hogy a több tagból álló társaság az egyik pályának kibérlését kérelmezte, melyhez a közgyűlés nem járult hozzá, hanem akként határozott, hogy a harmadik pályát engedi át bizonyos méltányos használati díjért, melynek jókarba hozataláról maga gondoskodni tartozik. Elhatározott továbbá, hogy azon hátrálékos tagdíjak behajtását szükség esetén hatóságilag uton is foganatosítja az egylet, kik kilépésüket az alapszabályok szerint a közgyűlésig be nem jelentették, mivel a szabályok értelmében nem évről-évre történik a belépés, hanem a tagdíj kötelezettség a bejelentés eszközéséig áll fenn. A jelentkezett új tagok felvételét a közgyűlés tudomásul vette. A pályák rendbe hozatala iránt a munkák megkezdődtek s nagyon kívánatos lenne, ha ezen testvér sport iránt az érdeklődés növekednék, s minél számosabban látogatnák az egyuttal kellemes szórakozó helyet.

Football mérkőzés. A rimaszombati Athletikai Club a miskolci magántisztviselők és keresk. alkalmazottak atletikai clubjának csapatával ma vasárnap délután a nagy vásártér mellett levő pályán mérkőzést rendez.

Müestély Putnokon. A putnoki kaszinó pünkösdi másodnapján müestélyt rendez, melyen a kiváló műkedvelők egész sora fog szerepelni. *Teleky Irénke* monológot ad elő; dr. *Piskóty Ferencz*, Felsőmagyarország közönségének kedvenc tenoristája énekel; *Smál József* vig költeményeket szaval. — Szinre kerül továbbá *Farkas Imrének* legújabb bájos operettje: „A kis kadét”, kedves kis finomság, behizelgő zenével s hol vidám, pajkos, — hol megható szöveggel. Szereplők:

Josephine . . .	Racsek Franczi.
Az ezredes . . .	Tóth János.
Kadét	Holczmann János.
Tisztiszolga . . .	* * *

A zeneszámokat dr. Gludovác Károly kíséri zongorán az ő ismert virtuozitásával. Az estélyen jelen lesz Serényi gróf miniszter is több képviselő társaságában. A rendezőség élén Molitörisz Zoltánné, dr. Székely Józsefné, Teleky Ferencz buzgólkodnak. Előadás végeztével természetesen táncz reggelig.

Tanító-egyesület gyűlése. A gömöri ált. tanító-egyesület *rozsnói járáskörének*, valamint a *gömöri óvónők szakosztályának* gyűlése május hó 14-én d. e. 10, illetve 11 órakor lesz Pelsőczön, de nem — amint az „Iskolánk” jelezte — az ev. ref. iskolában, hanem a **vasuti szálloda** nagytermében.

Szülői értekezlet. A helybeli állami polg. leányiskolában f. hó 8-án ismét volt szülői értekezlet, melyen *Fábry Zoltánné* h. igazgató és a tantestület tagjai voltak jelen s az érdeklődő szülőknek ők a felvilágosításokat a leányok előhaladására és magaviseletére nézve megadták. Általában mondhatni, hogy a szülők részéről korántsem tapasztalható az az érdeklődés, melyre az ilyen értekezlet számot tarthatna s melyen tulajdonképen nevelési és tanítási kérdések jóindulatu megbeszélésére is alkalom nyílnék.

Választmányi ülés. Az „Otthon társaskör” f. hó 8-án tartotta Pásztori Gyula elnöklésével első választmányi ülését az új helyiségben. Az ülésen három új tagot vettek fel s ezzel a taglétszám 150-re emelkedett. Elhatározták, hogy f. hó 17-én az új helyiségben társas vacsorát rendeznek.

Közgyűlési kiküldöttek választása. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár június 1-én tartandó évi rendes közgyűlésére a kiküldötteket mult vasárnap f. hó 4-én választották. Itt a városházán ment végbe a szavazó lapokkal megejtett választás, rendben, csendben és teljesen szabályszerűen. A bizottság által összeállított hivatalos lajstromba felvett munkaadók és alkalmazottak lettek kiküldöttekként majdnem egyhangulag megválasztva.

Mulatság a Széchenyi kertben. A most megalakult Ifjusági Önképzőkör hétfőn, pünkösdi másodnapján d. u. 4 órakor a Széchenyi kertben saját alapja javára „nyári ünnepélyt” rendez 1 korona belépti-díj mellett mindentéle tréfás dolgok: perezcezés, zsákbatutás, egértogás stb. stb. fűszerezik a mulatságot, melynek rendezősége élén *Rábely Károly* díszelnök áll s a melyet kedvezőtlen idő esetén f. hó 18-án tartanak meg.

Osztályvizsga és érettségi. A helybeli prot. főgimnázium VIII. osztályu tanulói a mult héten végezték az osztályvizsgálatokat. 40 közül 2 tanuló szeptemberi javítóra maradt. Az írásbeli érettségire 38 tanuló megy, a kiknek szerdán reggel 7 órakor kell jelentkezniök, csütörtökön és pénteken folytatják az írásbeli vizsgálatokat.

Érdekes előadások. A helybeli Apolló színházban e héten rendkívül érdekes két előadás volt 7-én és 8-án. Zsufolt ház előtt tartott fölötté élvezetes felolvasást *Király Pál* a korszakok legendáiról. A görögök és rómaiak s a zsidók történetéből, majd a kurucz korszakról, a francia forradalomról, az orosz—japán háborúról szép vetített képeket láttunk s két valódi, eleven tánczos művészi szép tánczában gyönyörködtünk. A figyelmet mindvégig lekötötte az érdekes felolvasás és a szépen lejtett két táncz, mely után pompásan összeállított mozgókép műsor következett. Első este 1/2 12-ig tartott a bőséges élvezet, második este korábban ért véget az előadás, mely méltán nyerte meg a közönség élénk tetszését.

Szemgyógyintézet van Miskolczon.

Monstre lopás. Hirt adtunk annak idején a kir. törvényszéknek mult hó 19-iki tárgyalásáról, melyen Tóth Dániel jómódu csizi földmives gazda tömérdek lopásai kerültek elbírálás alá, de a tárgyalást a legnagyobb mértékben károsult Szekulics Milánné meg nem jelenése miatt elnapolták. Folyó hó 9-én tartották meg a folytatólagos tárgyalást *Kolbay Sándor* kir. törvényszéki elnök elnöklése alatt. A sok összelopkodott tárgynak csak kisebb része került bűnjelként a bíróság elé, de így is egy zsibárus üzlet képét mutatta a tárgyaló terem. Voltak ott párnák, paplanok, dunnák, szőnyegek, tálak, tányérok, konyhaedények, képrámák, a csizi fűrdőigazgatóság tulajdonából ellopott tuczatnyi székek stb. Tóth Dániel már évek hosszú során folytatta lopásait, hamis kulcsokkal nyitogatván fel a csizi nyaralókat. — Több ezer koronára ment az ellopott dolgok értéke. A lopások nagy része el is évült, de így is elég maradt a rováson. *Lehoczky Márton* kir. alügyész vád- és dr. *Krausz Gyula* ügyvéd védbeszéde után a törvényszék Tóth Dánielt 22 rendbeli lopás büntette miatt harmadfél évi fegyházra ítélte, enyhítőlül véve figyelembe azt, hogy Tóth Dániel a cleptománia felé hajló, degenerált egyén, míg Tóth Dánielnét 22 rendbeli orgazdaság vétsége miatt 6 havi fegyházzal büntette. Tóth Dánielre az ítélet jogerős lett, az asszony felebbezett.

Ösztöndíj iparosok részére. A miskolci kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy területére a kereskedelemügyi m. kir. miniszter egy 600 koronás iparos utazási ösztöndíjat rendszeresített, mely ösztöndíj elnyerésére pályázat hirdettetik. A pályázati kérvények legkésőbb f. évi május hó 30-ig nyújtandók be a kamarához.

Mezőgazdasági tanfolyam néptanítók számára. A m. kir. földmivelésügyi miniszter a gazdasági tárgyak tanítására hivatott népiskolai tanítók, illetve tanítónők gazdasági képzése céljából folyó évi július 18-ától bezárólag augusztus 18-ig a rimaszombati földmives iskolánál 20 néptanító részére mezőgazdasági tanfolyamot rendez. — A tanfolyamon résztvevő tanítók 100, azaz egyszáz korona általánynál élveznek, melyből 40 korona ellátási díj levonás után 30 korona a jelentkezéskor, 30 korona pedig a tanfolyam befejeztével fog kifizettetni. A tanfolyamon résztvevő azon néptanítók részére, a kik a legnagyobb szorgalmat és legjobb előmenetelt fogják tanusítani, a földmivelésügyi miniszter jutalmat engedélyez. A tanfolyamokra olyan tényleges alkalmazásban levő néptanítók vétetnek fel, a kik mezőgazdasági tanfolyamot még nem végeztek. A bélyeges fölvételi kérvényt a földmivelésügyi miniszterhez kell czimezni és folyó hó 20-ig a kir. tanfelügyelőségnek benyújtani.

Iskolai hírek. A helybeli főgimnázium pünkösdi szünetje a tegnapi naptól szerdáig bezárólag tart. Az előadások csütörtökön reggel kezdődnek. A polgári leányiskolában szintén tegnap kezdtek a szünetet, míg az elemi iskolákban csak a két ünnepnap s a jövő héten az országos vásár két napja lesz szünetnap.

Pályázati hirdetmény. A rimaszombati kir. törvényszék elnöke a felügyelet alatt álló rozsnói kir. járásbírósnál rendszeresített jegyzői állásra pályázatot hirdet. Felhívja mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy okmányokkal felszerelt és sajátkezűleg irt kérvényeiket két hét alatt nyujtsák be.

Ajánlott levelek feladása. A kassai m. kir. posta- és táviridőigazgatóság értesíti a közönséget, hogy május hó 1-től ajánlott levelek és egyéb levélpostai ajánlott küldemények: levelezőlapok, nyomtatványok és áruminták a levélgyűjtő szekrénybe való bedobás útján is feladhatók, s e célból külön borítékokat hozott forgalomba a posta. E borítékok oly feltűnően erős szinezéssel vannak kiállítva, hogy azok akár-mily levéltömegben feltűnnek s így nem kell attól tartani, hogy a levélsekre nybe beadott ajánlott levél nem fog így kezelteni, ha a hivatalos borítékot használjuk. A borítékok külseje a következő: a fehér színű boríték belső czimoldalán a 35 filléres frankó jegy lenyomattal ellátott 36 fillér értékű borítéknál feltűnően erős piros színű, körülbelül 2 czm. széles, a 16 filléres frankójegy lenyomattal ellátott 17 fillér értékű borítéknál pedig feltűnően sötétbordó színű ugyanoly széles vonal van nyomtatva körülkörül. E négyszög körülbelül a felső egyharmadán ugyanoly színű vonallal el van választva s az így elkülönített rész felső jobb sarkába van benyomva a frankójegy, a bal felső sarkába pedig a feladó czimadatainak feljegyzésére szolgáló szöveg van benyomtatva. Az egymás alá nyomott három szöveg a következő: „Feladó neve”, „állása, foglalkozása”, „Lakcíme”. — Ebből látható, hogy e borítékok a lehető legpraktikusabb formában készültek s a közönség szívesen fogja igénybe venni ezt az ő kényelmét szolgáló újítást. Hogy a borítékok annál könnyebben hozzáférhetőek legyenek, azok május 1-től minden értékű árusnál kaphatók.

A kénese gyufa. Az 1911. V. t. cz. értelmében a fehér vagy sárga foszforral készített gyújtóárut raktáron tartani, árusítani vagy bármilyen módon forgalomba hozni tilos. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy e tilalom folyó évi július hó 1-én lép életbe.

Fényképező cikkek,
olcsó
szivarka hüvelyek
kaphatók:
Ifj. Rábely Miklós
könyvkereskedésében
Rimaszombat, Deák Ferencz-u. 20.

Jégbarlang megnyitás. A dobsinai jégbarlangot *Fejér* Endre, a barlang régi jóhírű bérlője f. hó 8-án, csütörtökön megnyitotta. Ez időtől kezdve a jégbarlang naponta délelőtt 10 órától délután 3 óráig villanyvilágítás mellett megtekinthető.

Szerkesztői üzenet.

K. Budapest. Értesítést megkaptuk, de a levéladás elfogadása és a kinevezés megtörténte előtt a közlést nem tartottuk tapintatosnak.

H. remete. Nagyon köszönjük és mindig hálával vesszük meleg érdeklődését, szíves figyelmeztetéseért köszönet. Igazán csak elnézésből történt.

Sz. Ö. Budapest. Sok üdv! Csak jövő számban közölhetjük, mert már e héten nem ejthettük sorát.

H. V. Gratulálunk! Nagyon szép s mint látja — máris besoroztuk. Szívesen látjuk máskor is.

Több munkatársunknak. Annyi vers és tárczeczikk kéziratunk van, hogy átolvasni is alig győzzük. Kérünk tehát türelmet; azok, melyek megállják a helyet, sorra jönnek.

Z. Helyben A vers megfelelő volna, de tessék a nevét is tudatni szerkesztőségünkkel. A szerkesztőnek legálább tudnia kell, hogy ki ír a lapba?

Kiadó butorozott szoba.

Egy esinosan butorozott szoba (**Tompa Mihály-utca 8. sz. alatt**), egy vagy két ur részére azonnal kiadó. — Értekezni lehet ugyanott: **Kecskeméti Sándorral.**

Kristály

forrás-ásványvíz

gyomorrontást megakadályoz. — Étvágyat javít. — Több mint ezer orvos ajánlja. — Kapható minden fűszer- és csemege üzletben, jobb vendéglőkben és kávéházakban.

Főraktár: 4—8

Lefkovits Ferenc cégnél R.-Szombat.

Szt. Lukácsfürdő Kútvállalat Részv.-Társ. Budapest. (Buda.)

Hirdetmény.

ad. 806. kb. szám. — Miután a Rimaszombat—poltári h. é. vasut r. t. által bemutatott újabb kisajátítási terv és összeírás az 1912. év november hó 22-én tartott kisajátítási eljárásnál bemutatott terv és összeírástól lényegesen különbözik, hivatkozva a kereskedelemügyi m. kir. Miniszter urnak 1912. évi 71623—III. sz. leiratára, fenti r. t. által Rimaszombat állomás bővítés céljaira Rimaszombat r. t. város határában kisajátítási eljárás fog tartatni. Midőn ezt köztudomásra hozom, hogy ezen az 1881. évi XLI. t.-cz. 33. és következő §-ain alapuló eljárás vezetésével a vármegyei közigazgatási bizottság 806—1913. sz. határozatával én alulírott bizattam meg, s hogy a vezetésem alatt álló bizottság eljárását Rimaszombat r. t. város közházánál **f. évi május hó 26-án d. e. 10 órakor kezdi meg.**

Felhívom a közönségnek figyelmét arra, hogy a kiküldött bizottság a kisajátítási törvény 34. §-a értelmében a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekeltek közül a tárgyaláson senki sem jelenik meg, miért is felhívom az érdekeltség összes tagjait, hogy a kitzűött tárgyalási helyen és időben megjelenni és a tárgyalásban résztvenni saját érdekében álló feladatának ismerje.

Rimaszombat, 1913. évi május hó 1.

Lukács alispán,

mint a kiküldött bizottság elnöke.

Eladó ház.

Eladó Rimaszombatban, a **Hunyady-utcában** tehermentes 380 □-öl telek, rajta földszintes uri-lakás 5 szoba és előszobával, fürdőszoba, mellékhelyiségek, vízvezeték, villanyvilágítás és istálló, hét évig még adómentes. Értekezni lehet :: **Dr. Sigmund József** urral. ::

Csetnekvölgyi Helyiérdekű Vasut Részv.-Társ. 34—1913. szám.

Meghívó

A Csetnekvölgyi H. É. Vasut R.-T.-nak

1913. évi május hó 20-án (kedden) délelőtt 11 órakor Budapestben, II. Szilágyi Dezső-tér 1. sz. a. (II. emelet) tartandó

rendes közgyűlésére

NAPIREND:

- 1 Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és az 1912 évi mérleg végleges megállapítása.
- 2 Határozat a tiszta nyereség hovatordítása iránt.
- 3 Határozat az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránt.
- 4 Az igazgatóság esetleges kiegészítése.
- 5 A felügyelő-bizottság megválasztása egy évre és tiszteletdíjának megállapítása ugyanannyi időre. — Budapest, 1913. évi május hó 1-én.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból:

A ki szavazati jogát gyakorolni kívánja, köteles részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt Budapestben: a „Magyar Általános Hitelbank”-nál (V. Nádor-utca 12. sz.) vagy Mjm Frankfurtban: a „Dresdner Bank”-nál legkésőbb 8 nappal a közgyűlés megtartása előtt letenni.

Az államkincstár, Gömör- és Kishontvármegyei szavazati jogukat a részvények letétele nélkül gyakorolhatják.

Minden 10 részvény 1 szavazatra jogosít.

Eladó ház.

Rimaszombatban a **Mező-utcán** egy ház, magános udvarral és a rajta levő házzal, mely két szoba, konyha, kamara és mellékhelyiségekből áll, szabad kézből eladó, esetleg bérbé is kiadó. — **Czim- és ár** megtudható e lap kiadóhivatalában.

Hirdetmény.

3260/Polg. 1913. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék felhívja mindazokat, a kik az elhalt **neh. dr. Markó Sándor** volt rozsnyói kir. közjegyzőnek közjegyzői biztosítékára az 1874: XXXV. t.-cz. 173. §-a alapján törvényes zálogjoggal bírnak, miszerint követeléseiket a hirdetménynek háromszori hirlapi megjelenésétől számított három hónap alatt ezen kir. törvényszéknél jelentsék be, ellenkező esetben azok tekintetbe vétele nélkül fog a biztosíték kiadása iránt intézkedés tétetni.

Rimaszombati kir. törvényszék, 1913. évi április hó 26-án.

Kiad: **Kolbay** s. k., elnök.

Cseh s. k., táblabíró.

1—3

A gazdaközönség figyelmébe

ajánlja dusan fölszerelt vízmentes ponyvarakartárát, □ méterenként 1 kor. 80 fillértől feljebb, továbbá gyapju-zsák, kéveköztöző zsineg, manilla gépolaj, gépkenőcs s az összes gazdasági cikkek nagy raktára

Hoselitz Salamon,

ponyva- és zsákkölcsönzése Rimaszombat.

Hirdetmény.

1420. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Gömörmegyei Nép- és Iparbank r. t. és csatlakozó társai végrehajthatóknak ismeretlen tartózkodású Hrivnák István elleni 3000 korona stb. s jár. iránti árverési ügyében utóajánlati árverést az 1881. évi LX. t.-czikk, 144. és az 1909. évi XLI. t.-czikk 21. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Klenócz községében fekvő és a klenóczy 490. sz. tjkvben A. + 1. sor. 2198. hrsz. alatt foglalt, Hrivnák István néven B. 5., 9. tét. alatt irt ingatlan jutalékra az 1111 korona,

a klenóczy 616. számú tjkvben A. I. 2 sor. 2197/b/c. hrzi sz. alatt foglalt, Hrivnák István néven B. 11. tét. alatt irt ingatlan jutalékra a 2805 korona,

a klenóczy 1662. sz. tjkvben A. + 1. sor. 115/a. hrzi sz. alatt foglalt, Hrivnák István néven B. 3. tét. alatt irt ingatlan jutalékra a 32 korona,

a klenóczy 425. számú tjkvben A. I. 3. sor. 1041. hrzi sz. alatt foglalt, Hrivnák István néven B. 39. tét. alatt irt ingatlan jutalékra a 7 korona,

a klenóczy 2143. sz. tjkvben A. + 1. sor. alatt foglalt, egy zsellér-telek után járó közös erdő s legelő illetőségből B. 9. tét. alatt Hrivnák István néven irt jutalékra a 27 korona,

a klenóczy 418. sz. tjkvben A. + 1. sor. 1758. hrzi sz. alatt foglalt, Hrivnák István néven B. 10. tét. alatt irt ingatlan jutalékra a 64 korona,

a klenóczy 1850. sz. tjkvben A. I. 1. sor. 1262. hrzi sz. alatt foglalt, Hrivnák István néven B. 12. 16. tét. alatt irt ingatlan jutalékra a 193 korona és

a klenóczy 941. sz. tjkvben A. I. 1, 2, 3. sor. 196/a., 196/b. 1387. hrzi sz. alatt foglalt, Hrivnák István néven B. 66. tét. alatt irt ingatlan jutalékra az 556 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1913. évi május hó 19. napjának délelőtti 10 óráját** a helyszínére Klenócz községbe a községi bíró házához tüzte ki, mely árverésen a fent körülírt ingatlanok a kitüntetett kikiáltási áron alul nem adatnak el.

Árverelni szándékozók tartoznak az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át azaz 111 kor. 10 fill., 280 kor. 50 fill., 3 kor. 20 fill., 70 fill. 2 kor. 70 fill., 6 kor. 40 fill., 19 korona 30 fillér és 55 korona 60 fillért készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvényezikk 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt Igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-kepes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. törvényezikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék mint tkönyvi hatóság, 1913. évi március hó 5. napján.

Mészáros, s. k. kir. törvsz. bíró.

Eladó.

Egy **jégszekrény** hordósör kimérésére és egy **pult** (áruasztal) mérsékelt áron **eladó.** — **Czim:** megtudható e lap kiadóhivatalában. 2—*

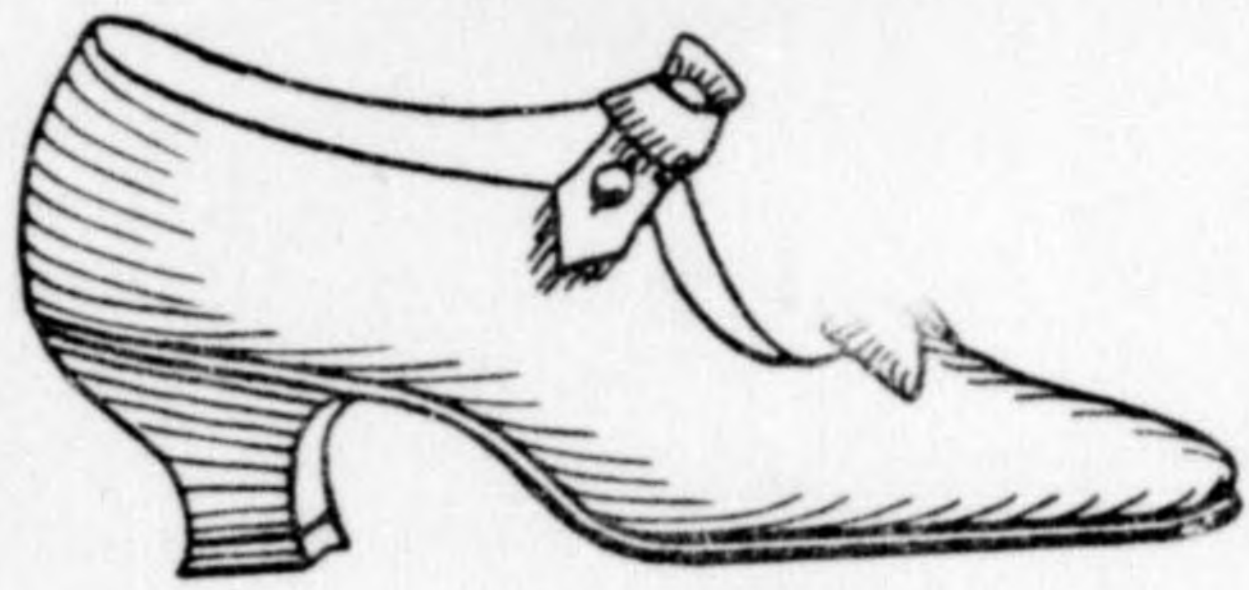
Kiadó üzlethelyiség

A város legforgalmasabb helyén, a főtér közelében, **II. Rákóczi Ferencz u. 10. szám** alatt levő teljesen újonnan épült sarok emeletes épületben egy üzlethelyiség raktárral együtt azonnal kiadó.

Értekezhetni lehet: 18—*

LIPTHAY LASZLÓ tulajdonossal.

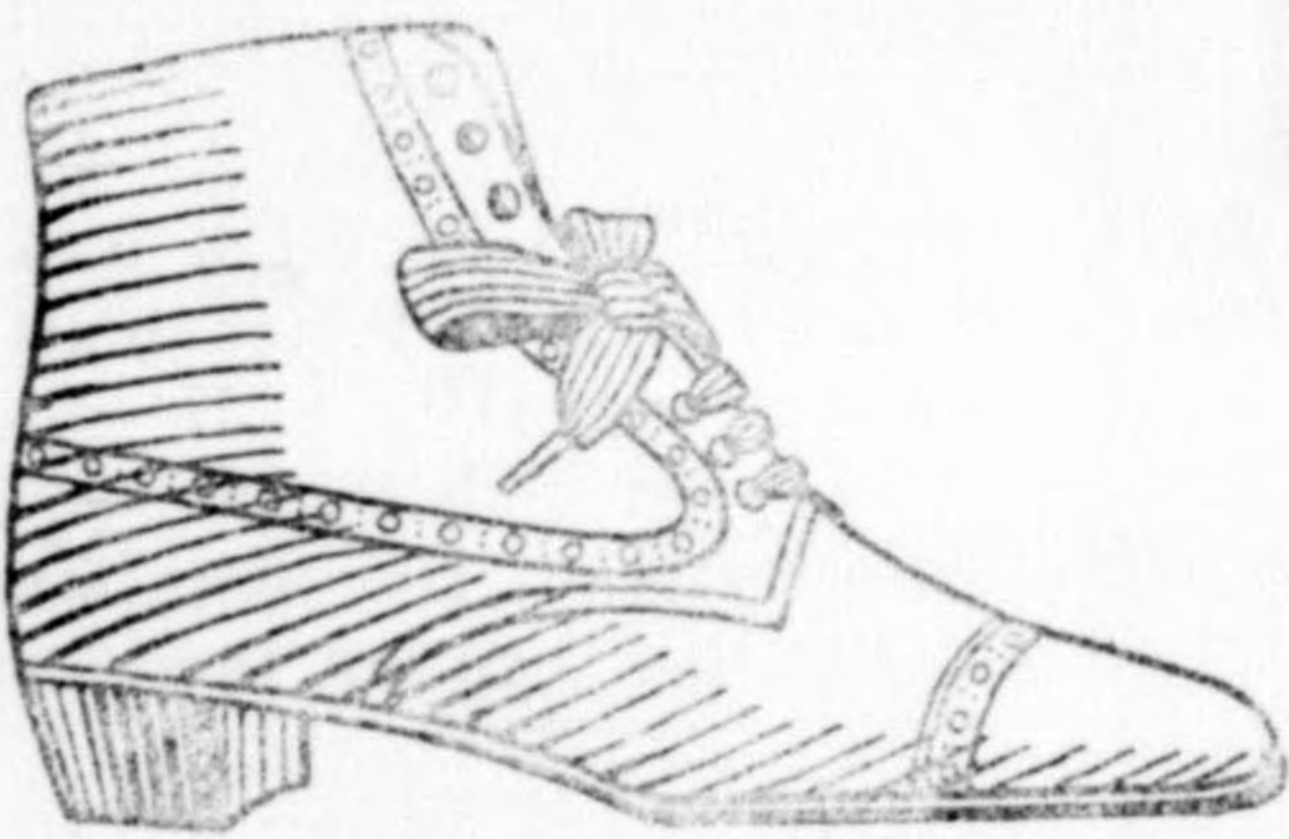
Divatos, finom cipők

kizárólag

KOVÁCS ZSIGMOND-féle

czipőárúházban.

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 8.

Eladó.

Egy a legjobb állapotban levő használt de teljesen kijavított **négy lóerejű**

cséplőgép-garnitúra

minden hozzátartozó kellék- és szerzőkkel **minden elfogadható áron eladó.** — **HOL?** megtudható e lap kiadóhivatalában. 15—*

Látszerészeti cikkek

legjutányosabb áron beszerezhető

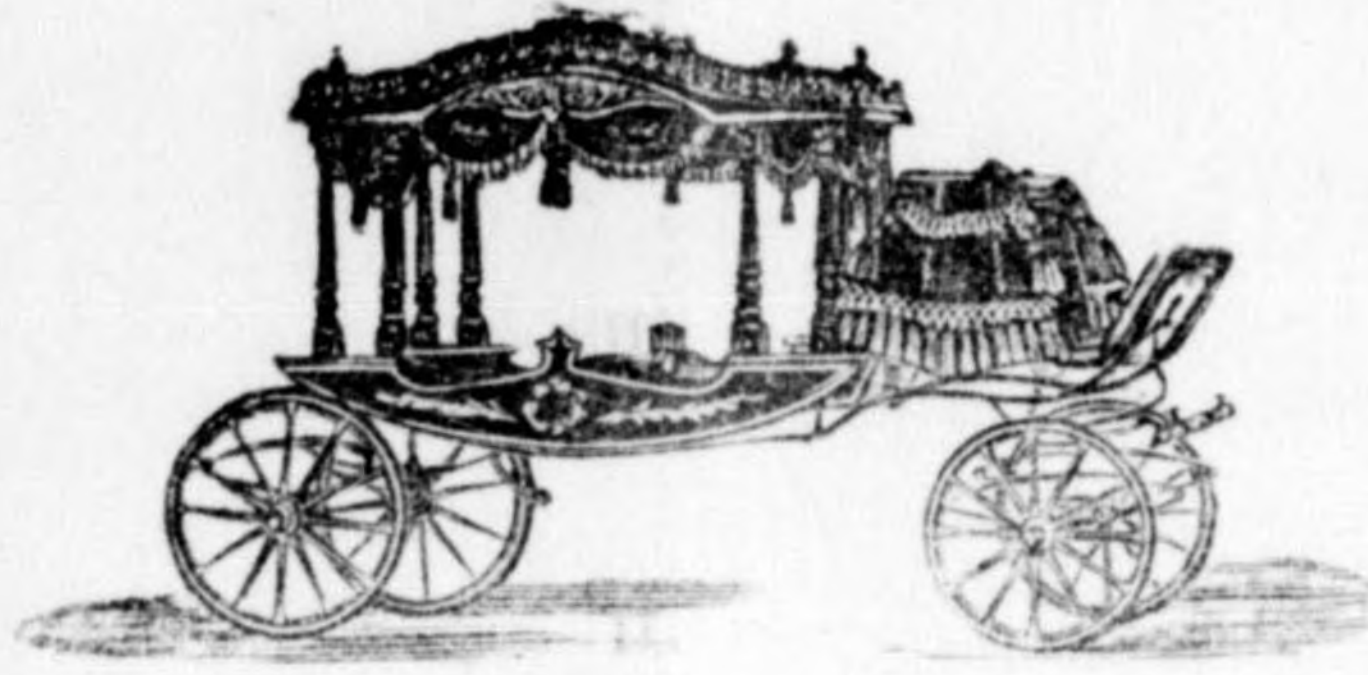
STEHLINSZKY SAMUNÉ

órá- és ékszerüzletében

Rimaszombat Erzsébet-tér 5.

SOÓS GYULA és TÁRSA

temetkezési vállalata Rimaszombat.

Állandóan **nagy raktárt** tart **ko-**
porsókban u. m. fa, utánzott és valódi
érezben.

Szemfedőkben: tarlatán, bobinett,
selyem-illusion és selyemgázban.

Halotti lepedőkben: cambrie, sza-
tén, atlasz és noblesz-selymekben.

Sirkoszorukban: bámulatra méltó
nagy választék.

Ajánlkozik temetések rendezésére úgy helyben mint vidéken a legegyszerűbb
kiviteltől a legdiszesebb kivitelig. 5—*

Gyászjelentések elkészítése és azoknak szétküldése csupán önköltségi áron számítatik fel

Meghívó.

A Rimaszombati Konzervgyár R.-T.

1913. évi május hó 26-án (hétfőn) délután 3 órakor

==== a Rimaszombati Takarékpénztár tanácstermében ====

rendes évi közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYAK:

1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. Az 1912. évi mérleg bemutatása.
3. Az igazgatóságból kilépő tagok helyeinek betöltése.
4. Felügyelő-bizottság választása.
5. Esetleges indítványok.

Rimaszombat, 1913. évi május hó 9-én.

IGAZGATÓSÁG.

A mérleg a konzervgyár irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthető.

DOHNÁL GUSZTÁV

≡ KOCSIGYÁRTÓ PUTNOK. ≡

Van szerencsém a kocsit tartó uri- és gazdaközönségnek tudomására hozni, hogy a 13 év óta fennálló **kocsigyártó üzletemet** tetemesen megnagyobbítottam s állandó **nagy raktárt tartok** a legjobb minőségű **féderes kocsikból.** — A nálam vásárolt és készített **kocsikért szavatosságot vállalok.** — Javítások a legpontosabban eszközölköztetnek. — Vidéki meghívásra azonnal a kívánt helyre utazom. 4—*

Jutányos árak!!

Pontos kiszolgálás!

